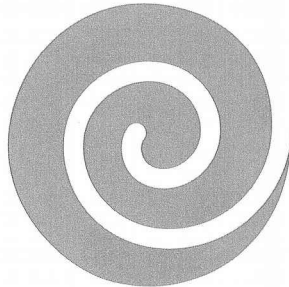

Dům dětí a mládeže Praha 8 – Spirála

PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

Pomůcka pro organizátory

Spirála

DDM Praha 8

Obsah

Strana	Kapitola
2	1. Úvod
2	2. Průzkum
3	3. Legislativa
3	4. Rozdíly mezi příměstským a pobytovým táborem
4	5. Příprava
9	6. Dokumentace tábora
9	7. Pokyny pro účastníky
10	8. Hodnocení
10	9. Závěr
11	10. Přílohy

Motto:

Abraham Lincoln:

*„Kdybych měl osm hodin na pokácení stromu,
šest hodin bych strávil broušením sekery.“*

1. Úvod

Příměstský tábor jako volnočasová aktivita je znám již mnoho let. Program se uskutečňuje v době prázdnin, většinou v místě sídla organizátora, v pracovní dny a bez přespání.

Koncem prvního desetiletí 21. století se stále častěji začal objevovat v nabídkách různých organizací a skupin zajišťujících zájmové a neformální vzdělávání. A jako další činnosti těchto organizací, i příměstské tábory, mají svá pravidla. Tento text si klade za cíl pomoci při přípravě a organizaci této formy zájmové činnosti. Tento text neobsahuje pravidla her, soutěží a dalších aktivit.

2. Průzkum

Kdy a proč nabídnout příměstský tábor? Abychom předstihli konkurenci, byli lepší než ostatní, nutí nás k tomu zřizovatel,...

Motivace bude u každé organizace jiná.

Zájem veřejnosti - Nejdůležitějším faktorem by měl být zájem veřejnosti. Ten zjistíme ústními dotazy, dotazníky, anketami, internetovou diskuzí. Pokud využijeme písemných dotazníků, zařadíme otázky týkající se oblíbených témat, prostředí, výše poplatků apod.

Počet nezapojených dětí z minulého období - K nejdůležitějším faktorům však může patřit také počet odmítnutých dětí z minulého období, které se kvůli nízké kapacitě jednotlivých turnusů nemohly programu zúčastnit.

Odmítání noclehu mimo domov - Neméně důležitá je i skutečnost, že mnoho dětí, zvláště mladšího školního věku, odmítá nocovat jinde, než doma. Při vyžadování vlastního lůžka doma by tak nezanedbatelný počet dětí trávil volný čas v domácím prostředí.

Finanční situace - Nepřehlédnutelná je finanční situace. Stále více rodičů vyhledává tuto aktivitu proto, že je podstatně lacinější než tábor pobytový.

Další faktory – V každé lokalitě se jistě najdou další impulsy, které zohlední počet, kapacitu a frekvenci příměstských táborů.

Toto zjištění by mělo vést k přijetí takových opatření, aby se v dalším plánovaném období uspokojil co nejvyšší počet zájemců.

3. Legislativa

Tábor jako zotavovací akci definuje zákon č. 258/2000, Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů. Zákon je doprovázen různými vyhláškami.

Na organizaci příměstských táborů neexistuje zákonná norma, přesto není možné tuto oblast přípravy ignorovat. Bezpečnost účastníků je totiž na prvním místě.

Doporučení organizátorům: stanovte např. vnitřním předpisem podmínky organizace příměstského tábora. Předejdete tak nepříjemným situacím a zajistíte prevenci bezpečnosti dětí.

Organizátor musí respektovat a dodržovat mnoho ustanovení zákoníku práce. Např.: stanovení pracovní doby a přestávky, služební cestu v případě výletů.

Protože se s dětmi cestuje, je nutné znát dopravní předpisy. Při stravování se musí dodržovat hygienické předpisy. Víte například, že při hromadné akci nesmí dítě konzumovat točenou zmrzlinu? Víte, zda se v restauracích v době podávání obědů nesmí kouřit? Při cyklistických akcích je nutné vyžadovat ochrannou přilbu, rukavice, doklad o odborném seřizení kola. Sportoviště by měla mít seřizené prvky, branky by měly být ukotvené k zemi. – To je pouze zlomek bezpečnostních prvků, o které se organizátor musí zajímat.

4. Rozdíly mezi příměstským a pobytovým táborem

Pobytové tábory jsou aktivity konané mimo místo působnosti organizátora, zpravidla sedmi, nebo čtrnáctidenní. Účastníci těchto táborů mají zajištěno ubytování a stravování po celý pobyt. Doprava je někdy řešena v rámci tábora, někdy rodiče své děti musí na místo konání tábora přivést. Cena zahrnuje náklady na ubytování, dopravu, celodenní stravování, pitný režim, platy vedoucích, spotřební materiál, ev. pronájmy, telefonní poplatky, zdravotnické vybavení atd., a proto je vyšší, než u příměstských táborů.

Příměstské tábory jsou zpravidla pořádány v místě působení organizátora. Rodičům se tak nabízí možnost vyřešit situaci v době prázdnin, kdy nemají příležitost zajistit dětem vhodný program pro volné dny.

Děti dopoledne přicházejí, absolvují program a večer odcházejí domů. Podle plánu aktivit jim může být zajištěna strava, nebo jsou vyzvány, aby si jídlo vzaly s sebou. Podle výsledků anket v různých částech republiky je zřejmé, že nejvýznamnější motivace pro rodiče je cena tábora. A to je zřejmě hlavní důvod, proč veřejnost tuto aktivitu stále častěji vyhledává.

Výhody a nevýhody

Jako všechno v našem životě, i v organizaci a účasti na táborech různého typu, každý najde své důvody pro a proti.

Třebaže existuje skupina lidí, kteří s následujícími argumenty nesouhlasí, přesto patří k těm nejrozšířenějším kladům a záporům:

X - výhoda

Důvod	Přím. tábor	Pobyt. tábor
Odloučení od rodiny, samostatnost		X
Sebeobsluha		X
Hygienické návyky		X
Pravidelná strava	X	X
Zapojení se do kolektivu	X	X
Uplatnění znalostí a dovedností	X	X
Dodržování stanovených pravidel	X	X
Cena	X	
Denní kontakt s rodinou	X	
Noc strávená doma ve vlastní poseli	X	
Možnost účasti ve vybraných dnech	X	

5. Příprava

Jestliže jste se rozhodli příměstský tábor zorganizovat, měli byste si rozmyslet, na co není možné zapomenout. Co povede ke zdárnému zvládnutí celé organizace?

- **Termín** – Při výběru termínu zkontrolujte, zda se neshoduje s jinou vaší podobnou aktivitou. Pokud prozkoumáte termíny

táborů ostatních organizací ve vaší lokalitě, budete moci pružněji reagovat.

- **Místo** – nejpravděpodobnější místo působení budou budovy organizátora. Pokud nikdo z vedoucích tábora u organizátora nepracuje, je nutné zajistit klíče od budovy i od kluboven, ev. vstupní kódy v případě bezpečnostního systému.
- **Zaměření** – stanovte téma činnosti, na kterou bude program zaměřen, např.: cesta kolem světa, Indiáni, námořníci, poklady našich muzeí, svět rostlin, sportovní, dramatický, nebo všehochuť. Nepodceňujte tuto informaci při zpracovávání propagačního letáku – možná se vyhnete skupině dětí, které rády sportují, ale vy jim pečlivě připravíte výtvarně – dramatický program. Tyto děti váš program nebude bavit, bude docházet k nepříjemnostem a zbytečným konfliktům. Nemějte obavy, že by se na vaši hlavu snesla vlna kritiky, že jste právě tuto skupinu neuspokojili. Nabídka příměstských táborů a podobných akcí v době prázdnin je široká a pestrá a své si najde každý zájemce.
- **Program** - při přípravě nestačí jen stanovit téma, kterému se chcete věnovat. Je nutné se rozhodnout, zda aktivity připravíte jako celotáborovou hru, nebo denně se budete věnovat jinému tématu. Zaměření programu poté rozpracujte do jednotlivých dní, a do podrobností. Připravte program pestrý. Střídejte činnosti, zařazujte hodně pohybových aktivit, zpívejte, cvičte, čtete, malujte, trénujte slovní zásobu, postřeh, hbitost, podporujte dětskou fantazii. Náročnost každé aktivity připravte s ohledem na věkové zvláštnosti dětí.
- **Suchá a mokrá varianta** – připravte si program s ohledem na možnou změnu počasí. Tzn. aktivity při příznivém počasí a za deště. Nebudete zaskočení, pokud ráno po převzetí dětí bude pršet a vy jste měli naplánované hry na hřišti.
- **Otevírací doba** – Plánujete-li návštěvu objektů, kde se platí vstupné, jeho výši zjistěte předem. Informujte se o otevírací době a přesvědčte se, že údaje na internetu odpovídají skutečnosti. Početnější skupiny se mnohde musí objednat předem na konkrétní čas. A mnohde získáte skupinovou slevu.
- **Doprava** – Zjistěte a zajistěte si vytištění jízdních řádů pro všechny trasy, které chcete absolvovat vč. čísel stanovišť na

autobusových nádražích. Zjistěte si ceny jízdenek, nechte si spočítat skupinovou slevu při jízdě vlakem. Informujte se o ceně místenky. Poznamenejte si telefonní číslo na autobusového přepravce a informujte ho o termínu, spoji, počtu dětí, které chcete doprovázet. Někteří přepravci tuto podmínku uvádějí v přepravním řádu. Pokud tak neučiníte, mohlo by se stát, že vás řidič do autobusu nenechá nastoupit.

- **Stravování** – zvláště na celodenní výlety doporučujeme, aby svačinu dětem připravili rodiče. Pokud si totiž rezervujete v konkrétní restauraci oběd, a různé okolnosti způsobí, že čas nedodržíte, můžete se dostat do nepříjemné situace: děti budou mít hlad, jídlo propadne a vy budete mít vydání navíc – dětem budete muset zajistit náhradní jídlo a restaurace bude požadovat úhradu, i když konzumovat nebudete. V ostatních případech můžete využít blízké restaurace, nebo školní jídelny, pokud je v danou dobu v provozu.
- **Úrazy** – pečlivá příprava, informovanost dětí o podmínkách, smysl pro detail jsou základem prevence úrazů. Přesto k nehodě může dojít. Vedoucí musí ovládat základy první pomoci, znát tísňová telefonní čísla a postup úkonů po zjištění úrazu. Každý organizátor by měl mít zpracovaná pravidla, se kterými by měl vedoucí seznámit. Součástí těchto pravidel je také formulář Záznam o úrazu, který je ze zákona každá organizace povinna vyplnit a elektronicky odeslat na příslušný úřad. Vedoucí kromě jiného musí bezprostředně informovat zákonného zástupce zraněného.
- **Kapacita** – abyste mohli objednat přesný počet vstupenek, jízdenek, pořídit dostatek spotřebního materiálu a stanovit tak rozpočet, musíte vědět, pro kolik dětí tábor zorganizujete. Důležitou roli při tomto rozhodování hraje také kapacita místností, v nichž se budou odehrávat výtvarné, dramatické a podobné činnosti.
- **Věk cílové skupiny** – máte-li zjištěno, že se vašich příměstských táborů zúčastňuje převážně skupina dětí stejného věku, využijte této skutečnosti. Můžete pak program připravit s ohledem právě na jejich věk. Nejčastěji jsou však příměstské tábory vyhlášovány pro děti školního věku od šesti do 14 let.

- **Podmínky pro účastníky** - z hlediska znalostí, dovedností apod. je vhodné do nabídky napsat, co musí zájemci umět. Např. při organizaci turistického programu musí děti ujít alespoň 10 km v přírodě. V každém případě se vyplatí informovat rodiče, že tábora se může zúčastnit dítě, které již absolvovalo 1. třídu. Pokud zveřejníte věk 6 – 14, může se stát, a v poslední době se tento jev stal pravidlem, že rodiče přihlásí dítě, které sice dovršilo šesti let, ale do školy půjde až v září, neumí číst, psát, počítat a při programu bude jednak zdržovat ostatní, ale hlavně ono samo se nebude cítit jako platný pomocník.

- **Technické zajištění** – Při výběru námětu a místa zohledněte i pomůcky:
 - ➔ Např. dostatek keramické hmoty, štětce, barvy, lana, míče, hokejky.
 - ➔ Pořídte si **přenosnou lékárničku** se základním vybavením (náplast, dezinfekční tinktura, nůžky, pružné obinadlo, gáza, zavírací špendlík, chirurgické rukavice, třícípý šátek, kinederil). Koupíte ji v prodejnách se sportovními potřebami. Podrobný seznam obsahu velké lékárničky zjistíte například na: <http://lekarnicky-shop.cz>.
 - ➔ Noste s sebou vlhké ubrousky, papírové kapesníky, igelitové sáčky.
 - ➔ Pořizujte fotodokumentaci, a proto s sebou noste fotoaparát, event. videokameru.
 - ➔ Nabídněte rodičům CD s fotografiemi a pokud uvažujete o zveřejnění v rámci propagace, zajistěte si souhlas zákonných zástupců se zveřejněním obrazových a zvukových záznamů.

- **Personální zajištění** – doporučujeme, aby s dvaceti dětmi pracovali minimálně tři vedoucí. Z nich jeden by měl být stanoven hlavním vedoucím a měl by mít pedagogické vzdělání a min. 3 roky pedagogické praxe včetně zkušeností s organizací příměstského tábora. Všem vedoucím a zvláště těm, které neznáte, byste měli zajistit min. školení vedoucího tábora. Nemáte-li možnost, připravte pro ně vlastní alespoň půldenní školení. S novými vedoucími se seznámíte a budete mít příležitost vysvětlit jim pravidla a povinnosti stanovené vaší organizací. Neziskové organizace by si také měly zajistit výběr a proškolení vedoucích, pokud nevyužijí vlastní.

Vedoucí by měli doložit: doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, absolvování odborných kursů nebo školení, jedná-li se o

nové pracovníky - výpis z rejstříku trestů a potvrzení od lékaře, že jsou schopni pracovat s dětmi.

- **Propagace** – Potřebuje tábor větší propagaci? Nebo po zveřejnění na internetu bude většina míst do dvou dnů obsazena? Abyste získali klienty, využijte nejen internetu, ale také nástěnky, hromadný mail, články v regionálním tisku, letáky na plotech nebo jiných plochách, vlastní časopis a další možnosti, které při propagaci svých akcí využíváte.
- **Rozpočet** – pokud si připravíte všechny údaje výše zmíněné, budete moci stanovit náklady a z nich spočítat cenu na jednoho účastníka při vámi stanovené kapacitě. Nezapomeňte do nákladů započítat i výdaje za vedoucí včetně jejich odměny. Při přípravě rozpočtu vycházejte z programu tábora a zohledněte potřebu dopravy, návštěvy muzeí, spotřebního materiálu apod. Do rozpočtu zahrňte náklady na:
 - Platy vedoucích
 - Telefonní poplatky
 - Pronájmy (tělocvična, tenisové kurty, klubovny apod.)
 - Jízdné
 - Vstupné
 - Spotřební materiál
 - Nápoje
 - Občerstvení (svačiny, obědy) – za všechny dny, pokud zvažujete
 - Základní zdravotnický materiál
 - Drobné odměny
 - Kopírování
 - CD s fotografiemi
 - Další dle programu

Všechny náklady sečtete a vydělíte počtem účastníků (bez vedoucích). Výsledné číslo představuje náklady na jednoho účastníka.

Doporučujeme nabídnout dětem účast ve vybraných dnech. Pro tyto případy výsledné číslo vydělíte počtem dní a stanovíte tak poplatek za jeden den.

Pro přehlednější přípravu můžete využít formulář: Organizační zajištění příměstského tábora – Příloha č. 1

Doporučení: dítě, které před zahájením tábora nemá uhrazen účastnický poplatek, od rodičů nepřebírejte.

uvést co nejvíce informací. Rodiče budou vědět, že děti jsou v zodpovědných rukách.

8. Hodnocení

Aby se kruh uzavřel, je nutné proces ukončit hodnocením. Doporučujeme zhodnotit každý den. V přípravě programu je proto potřeba počítat s min. 15 minutami na konci dne. Účastníci by měli dostat příležitost vyjádřit záporné i kladné pocity. Pro vedoucí je to podnět buď ke zlepšování, nebo potvrzení dobře zvoleného a zvládnutého programu.

Hlavní vedoucí po skončení tábora vypracuje komplexní hodnocení .

9. Závěr

Vraťme se k mottu tohoto dokumentu a dodejme, že připravenému štěstí přeje. Nechť si každý vybere. Jedno je však roky prověřené: při práci s dětmi se nevyplatí přípravu činnosti podcenit. Děti vracející se k nám, rodiče důvěřiví a spokojení, že je bezpečnost jejich dětí zajištěna, by se měli stát motivačním prvkem každého organizátora volnočasových aktivit.

10. Přílohy

Příloha č. 1

Organizační zajištění příměstského tábora

Název tábora:	
Termín:	
Místo:	
Cíl:	
Anotace na web:	
Cílová skupina:	
Zodpovědná osoba:	
Personální zajištění	
Propagace: způsob/umístění/termín/zodpovídá	
Program/ harmonogram:	
Technické zabezpečení/zodpovídá:	
Rozpočet:	
Cena na osobu:	
Poznámky	
Zpracoval/a – dne	

Příloha č. 2 – Přihláška

Název organizátora

Přihláška na příměstský tábor _____

Termín: _____

Jméno _____

Datum narození _____

Adresa trvalého bydliště

Místo _____ Ulice a č.p. _____

PSČ _____

Korespondenční adresa

Jméno zákonného zástupce _____

Telefon _____

e-mail: _____

Upozornění rodičů na zdravotní a jiné problémy:

Dítě bere léky: _____

Souhlasím se zpracováním osobních údajů pro potřeby organizátora.
Souhlasím s použitím fotografického a obrazového materiálu pro
propagační účely organizátora.

Datum: _____

Podpis zákon. zástupce _____

Příloha č. 3 – Pokyny pro účastníky

Pokyny pro účastníky tábora

Název tábora	
Vedoucí–kontakty	
Určeno	
Místo tábora	
Místo srazu	
Cena/osoba/den Cena/osoba/týden	
V ceně zahrnuto	
Způsob placení	
Rámcový program	
Stravování	
Časový harmonogram	
Základní vybavení	
Přihlášky odevzdat do	
Upozornění	
Stornopoplatky	

Režim den příměstského tábora

8,30 – 9,00	Příchod dětí
9,00 – 9,15	Přivítání, info k denní činnosti, motivace
9,15 – 10,30	Program
10,30 – 10,45	Svačina
10,45 – 12,00	Program
12,00 – 13,00	Oběd, odpočinek
13,00 – 15,00	Program
15,00 – 15,15	Svačina
15,15 – 16,45	Program
16,45 – 17,00	Hodnocení denního programu

Doporučení:

- 1. Na začátku prvního dne tábora věnujte delší časový úsek úvodu, poučení o bezpečnosti a seznámení s pravidly – připravte atraktivní tištěné informace a nechte každým dítětem podepsat. Nezapomeňte na seznamovací hry.*
- 2. Poslední den tábora počítejte s delší dobou na konci dne na celkové hodnocení.*

Příloha č. 5 – Hodnocení tábora

Záznam z hodnocení tábora

Název tábora	
Termín	
Personální zajištění	
Stručné zhodnocení	
Zvláště se podařilo	
Nedostatky	
Návrhy na opatření	
Datum:	Zpracoval:

Příměstský tábor – pomůcka pro organizátory

Vydal:

Dům dětí a mládeže Praha 8 – Spirála
Přemyslská 1102/15, 182 00 Praha 8

IČ: 49625055

Číslo organizace dle rejstříku škol: 600027589

Autorka: Mgr. Jana Vargová

Kontakty:

Tel.: 284 681 050, 284 680 230

e-mail: info@ddmpraha8.cz

www.spiralapraha8.cz

listopad 2012
